

درس هشتم: جنگ جهانی اول

دلایل آغاز جنگ جهانی اول

۱- رقابت امپراتوری روسیه تزاری و اتریش - مجارستان و عثمانی بر سر شبه جزیره بالکان روسها که اسلاو بودند خود را برادرخوانده ملت های اسلاوی جنوبی - ملت های بالکان - می خواندند. اتریش هم که بالکان را دروازه اروپا می دانست نمی خواست عثمانی بر این دروازه راه یابد.

۲- اختلاف شدید آلمان و فرانسه

دوره صلح مسلح: ۱۹۱۴-۱۸۷۱ میلادی دو کشور آلمان و فرانسه به ظاهر در حال صلح اما در واقع آماده ی جنگ با هم بودند. زیرا آلمان ها دو منطقه «آلزاس» و «لرن» را که به فرانسه تعلق داشت اشغال کرده بودند.

اتفاق مثلث (متفقین): فرانسه، روسیه، انگلستان (فرا)

اتحاد مثلث (متحدین): آلمان، اتریش - مجارستان، ایتالیا (آما)

ایتالیا به سبب اختلاف با اتریش یک سال پس از شروع جنگ به متفقین پیوست.

۳- رقابت شدید آلمان با انگلستان

ویلهلم دوم امپراتور آلمان اعلام کرد که باید «مکانی زیر آفتاب» داشته باشد.

امپراتور آلمان دستور داد جهت رقابت با نیروی دریای قوی انگلستان نیروی دریای آلمان باید گسترش یابد تا برای خود فضای حیاتی بدست آورد.

فضای حیاتی: سرزمین مورد نیاز برای زندگی و پیشرفت یک ملت.

آغاز جنگ جهانی اول

با کشته شدن ولیعهد اتریش به دست یک جوان صرب در شهر ساریوو در ۱۹۱۴ میلادی جنگ جهانی اول شروع شد. با شروع جنگ کشورهای بلغارستان و عثمانی به آلمان پیوستند و کشورهای چین، ژاپن، رومانی، پرتغال و آمریکا به متفقین پیوستند.

در روسیه در ۱۹۱۷ میلادی انقلاب ضد سلطنتی روی داد. اما لنین دولت موقت را برانداخت و یک جمهوری کمونیستی را در این کشور برسر کار آورد.

لنین برای آنکه بتواند با ضد انقلابها مبارزه کند با آلمان صلح کرد و امتیازات زیادی به آلمان داد.

علت شکست متحدین

۱- استفاده سلاح جدید تانک توسط انگلیسیها علیه آلمانی ها

۲- ورود قوای تازه نفس آمریکا به جنگ در ۱۹۱۷ م به نفع فرانسه

۲- با تحریک کشورهای عرب نشین در امپراتوری عثمانی، عثمانی شکست خورد و سرزمین های عرب نشین

بین فرانسه و انگلستان تقسیم شد و کشور جدید ترکیه تأسیس شد.

پی آمدهای جنگ جهانی اول

۱- تسلیم آلمان و خلع سلاح آن کشور (اولین نتیجه جنگ)

۲- قرارداد ورسای

کشورهای شرکت کننده: ویلسون، رئیس جمهور آمریکالوید جرج، نخست وزیر انگلستان کلمانسو، نخست وزیر

اورلاندو، نخست وزیر ایتالیا

تصمیمات صلح ورسای:

۱- متفقین مستعمرات آلمان را بین خود تقسیم کنند.

۲- بخشی از قلمرو آلمان به انضمام بندر دانزیگ به لهستان داده شد.

۳- قرار شد آلمان به متفقین غرامت بپردازد.

۴- مجارستان از اتریش استقلال یافت.

۵- عثمانی از کلیه مستعمراتش بخصوص سرزمین های عربی محروم شد.

اما با روی کار آمدن مصطفی کمال پاشا (آتاترک) ترکیه با قرارداد «لوزان» برخی از نواحی عثمانی را پس گرفت.

۳- تشکیل جامعه ملل

ویلسون رئیس جمهور امریکا در کنفرانس ورسای چهارده اصل را مطرح کرد که اصل چهاردهم درباره تشکیل جامعه

ملل بود.

هدف: تأمین استقلال کشورهای جهان و حفظ صلح و امنیت بین المللی .

مکان: شهر ژنو

نتیجه: به علت خروج ژاپن، ایتالیا و آلمان وجود آن بی اثر گردید. ولی مقدمه ای برای تشکیل سازمان ملل شد.